

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 176
§ 218

02.06.2014
18.08.2014

Ennakkotietoa kuntalain uudistuksesta / taloudenhoito

3436/00.000/2014

KHALL § 176

Kuntalain kokonaisuudistus etenee ja kuntiin on tullut lausuntopyyntö kuntalain hallituksen esitysluonnoksesta (lausunnot 26.8.2014 mennessä).

Kunnan talouspäällikkö on osallistunut vuosittain pidettävään kirjanpitäjien neuvottelupäivään tuoden sieltä tietoja mm. kuntalain uudistuksen taloudenhoitoa koskevista asioista:

Kuntalaissa otetaan käyttöön termi '**kunnan toiminta**', joka käsittää kunnan ja kuntakonsernin lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä kunnan muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Talousarvio ja -suunnitelma:

Kunnassa on oltava kuntastrategia (kuntasuunnitelma), jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.

Valtuuston tulee vuoden loppuun mennessä hyväksyä kunnalle seuraavaksi vuodeksi **talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet**.

Talousarvio laaditaan siten, että se toteuttaa kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvaan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja **kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet**.

Alijäämän kattamisvelvollisuus:

Kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien.

Kattamista ei voida enää siirtää taloussuunnitelmakauden yli erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi.

Taloussuunnitelmassa päätetään **yksilöidyistä toimenpiteistä**, joilla alijäämä katetaan.

Mikäli kunta ei saa katetuksi taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa, voidaan käynnistää arviointimenettely. Tämä merkitsee sitä, että pelkkä kattamaton alijäämä riittää jatkossa kriisikuntakriteerinä.

Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää laissa määrättyjen tunnuslukujen perusteella; ns. kriisikuntakriteerejä tar-

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 176
§ 218

02.06.2014
18.08.2014

kasteltaisiin **pääosin konsernitasolla.**

Alijäämän kattamisvelvoite ulotetaan myös kuntayhtymiin.

Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Siihen liittyen kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tämän pykälän liitteenä on kunnanhallitukselle ennakoon tutustuttavaksi kuntalain kokonaisuudistusta koskeva lausuntopyyntö, jossa on lueteltu valtiovarainministeriön erityisesti esille ottamia lain kohtia.

Kj:n esitys:

Kunnanhallitus merkitsee kuntalain kokonaisuudistuksen ja siihen liittyvät talousseikat tässä vaiheessa tiedoksi.

Kh:n päätös:

Hyväksyttiin.

KHALL § 218

Siikajoen kunta haluaa kiinnittää huomiota kuntalain kokonaisuudistuksessa seuraaviin kohtiin:

- 1) **Pykälät 7-9:** Pykälän 8 muotoilu merkitsee käytännössä sitä, että kunnan mahdollisuus vaikuttaa palvelujen tuottamistapoihin vähenee nykyisestään.
Järjestämisvastuun siirron merkityksestä käytiin keskustelua jo paras -puitelain täytäntöönpanon yhteydessä, jolloin pohdittiin, jääkö kunnalle tosiasiallista vaikuttamismahdollisuutta nimenomaan sote -palvelujen tuotantopuolella huolimatta siitä, että rahoitusvastuu jäisi edelleen kunnalle.

Sama teema on nyt myös soten järjestämislain toimeenpanoa koskevassa pohdinnassa.

Pienen kunnan kannalta 8 § on tiukka. Ovatko pykälät 7 ja 8 toisiinsa nähden johdonmukaisia/symmetrisiä?
- 2) **Pykälä 12:** Kuntatalousohjelman valmistelua koskeva sanamuoto on hyvä, samoin kuntatalouden kiinnittäminen nykyistä tiukemmin julkisen talouden kokonaissuunniteluun. Siikajoen kunta pitää hyvänä

myös sitä, että lakiin kirjattaisiin nyt julkisen talouden suhde rahaliittoon.

Mahdollisuutta kirjata valtion rahoitusvelvollisuus tähän pykälään voisi harkita. Nyt valtion talousarvion valmistelun yhteydessä kunnat joutuvat hyväksymään valtion yksipuolisen ilmoituksen peruspalveluiden rahoitusosuudesta.

- 3) **Pykälä 15:** Valtuuston toimikauden alkamisajankohta on kunnan aiempien kannanottojen mukainen.
- 4) **Pykälä 16:** Valtuutettujen lukumäärän sääntely lakiehdotuksessa on kannatettava ja antaa kunnalle joustavasti mahdollisuuden harkita tarkoituksenmukaista valtuuston kokoa.
- 5) **Pykälä 39:** Kuntastrategiaa koskevan määräyksen ottaminen kuntalakiin toteaa nykyisen käytännön, jossa kunnissa on ollut tapana laatia pitkän aikavälin suunnitelmia. Tämä pykälä yhdessä kuntatalousohjelman ja kuntataloutta sääntelevien määräysten kanssa on hyvä ohjauskeino (kunnat osana julkista taloutta laajassa mielessä).
- 6) **Pykälät 6, 47-48:** Kuntakonserni –näkökulman korostaminen kokonaisuuden tarkastelussa on hyvä ja oikea suunta. On tarpeen, että myös kuntalakiin on otettu tätä koskevat määräykset, jotka velvoittavat kuntaa käytännön tasolla järjestämään asiaa koskevat tarpeelliset ohjausjärjestelmät.
- 7) **Pykälä 111:** Kunnan taloutta koskevat määräykset ovat tiukat mutta Siikajoen kunta pitää kuitenkin niiden muotoilu ja tarkoitusta hyvänä. Huonossa kansantaloudellisessa tilanteessa määräysten noudattaminen voi olla hyvin vaikeaa, erityisesti kun velvollisuus alijäämän kattamiseen tiukentuisi nykyisestään. Tässä on varottava, ettei pykälän määräyksillä ajeta kuntia 'pakkoliitoksiin' mahdollisesti lyhyen ajan kestävän huonon taloustilanteen takia.

Konserniohjauksen näkökulmasta on hyvä, että kattamisvelvollisuus ulottuu kuntayhtymiin. Määräystä

Kunnanhallitus
Kunnanhallitus

§ 176
§ 218

02.06.2014
18.08.2014

voisi vielä, jos mahdollista ohjeistaa niin, että kuntayhtymän on suunniteltava toimintansa niin, että alijäämiä ei kateta omistajakuntia lisälaskuttamalla. Määräys talousarvion sitovuudesta on osoittautunut sekä kunnassa että kuntayhtymissä ajatuksellisesti ristiriitaiselta: toisaalta talousvuotta 'arvioidaan' toisaalta sen budjetin pitäisi olla 'sitova'.

Kj:n esitys:

Kunnanhallitus päättää lähettää valtiovarainministeriölle yllä olevat kommentit kuntalain kokonaisuudistukseen liittyen.

Kh:n päätös:

Hyväksyttiin.

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Siikajoella 25.8.2014

Tarja Peltonen

Tarja Peltonen
pöytäkirjanpitäjä

Jakelu

Valtiovarainministeriö